

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Adam Podgórski

6MS WP-173-25/15

Warszawa, dnia

17

listopada 2015 r.

KANCELARIA
Naczelnej Rady Adwokackiej

17. 11. 2015

wpłynęło

nr Łdz.

6211

Pan

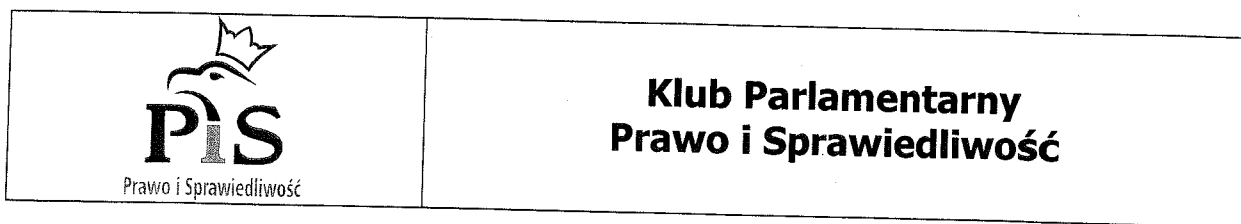
Andrzej Zwara

Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej

Szanowny Panie Prezesie

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję - w trybie art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2015 r. poz. 615) - poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Stanisław Piotrowicz), z prośbą o wyrażenie opinii.

Z poważaniem

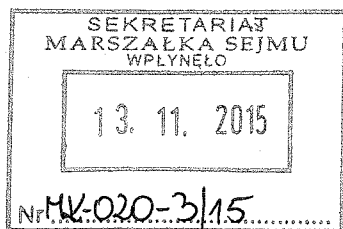
Warszawa, dnia 13 listopada 2015 r.

Grupa Posłów

Na Sejm Rzeczypospolitej

Klub Parlamentarny

Prawo i Sprawiedliwość

Szanowny Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483) oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P.2012.32 j.t. z późn zm.) niżej podpisani posłowie składają projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym

Na podstawie art. 34 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Pana posła Stanisława Piotrowicza.

Ustawa

z dnia o zmianie ustawy o Trybunale Konstytucyjnym

Art. 1

W ustawie z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U 2015 r., poz. 1064) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 12 ust. 1 i ust. 2 otrzymują brzmienie:

„1. Prezesa Trybunału powołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej spośród co najmniej trzech kandydatów przedstawionych przez Zgromadzenie Ogólne na okres trzech lat. Na stanowisko Prezesa Trybunału można być powołanym dwukrotnie”.

„2. Kandydatów na stanowisko Prezesa Trybunału wybiera Zgromadzenie Ogólne w ostatnim miesiącu kadencji Prezesa Trybunału, spośród sędziów Trybunału, którzy w głosowaniu uzyskali kolejno największą liczbę głosów. W razie opróżnienia stanowiska Prezesa Trybunału, wyboru kandydatów dokonuje się w terminie 21 dni.
- 2) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Sędzią Trybunału może być osoba, która posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska sędziego Sądu Najwyższego lub Naczelnego Sądu Administracyjnego.”;
- 3) art. 19 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wniosek w sprawie zgłoszenia kandydata na sędziego Trybunału składa się do Marszałka Sejmu 30 dni przed dniem upływu kadencji sędziego Trybunału.”;
- 4) art. 21 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osoba wybrana na stanowisko sędziego Trybunału składa wobec Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie 30 dni od dnia wyboru, ślubowanie następującej treści:
„Uroczyste ślubuję, że pełniąc powierzone mi obowiązki sędziego Trybunału Konstytucyjnego będę wiernie służyć Narodowi i stać na straży Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, czyniąc to bezstronnie, według mego sumienia i z najwyższą starannością, oraz strzegąc godności sprawowanego urzędu.”.
Ślubowanie może być złożone z dodaniem zdania „Tak mi dopomóż Bóg.”.”;
- 5) wprowadza się art. 21 ust. 3, który otrzymuje brzmienie:

„3. Złożenie ślubowania rozpoczyna bieg kadencji sędziego Trybunału.”
- 6) uchyla się art. 136 i art. 137.
- 7) Wprowadza się art. 137a w brzmieniu:

„Art. 137a. W przypadku sędziów Trybunału, których kadencja upływa w roku 2015, termin na złożenie wniosku, o którym mowa w art. 19 ust. 2, wynosi 7 dni od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu”.

Art. 2

Kadencja dotychczasowego Prezesa i Wiceprezesa Trybunału wygasa po upływie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 3

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

1. W obecnym stanie prawnym kadencja Prezesa Trybunału Konstytucyjnego jest nieokreślona. Faktycznie zależy jedynie od czasu jaki pozostaje osobie wybranej do końca jej kadencji jako sędziego TK. W skrajnym przypadku może być więc równa kadencji sędziego i wynosić 9 lat. W odwrotnej sytuacji może być też krótsza i wynosić nawet miesiąc lub mniej. To samo dotyczy osoby piastującej funkcję Wiceprezesa TK.

Spotyka się to z krytyką konstytucjonalistów. W toku prac legislacyjnych nad ustawą o TK z 25 czerwca 2015 r. zgłoszono pogląd, że „zasadne byłoby wprowadzenie do nowej ustawy o Trybunale Konstytucyjnym regulacji odnoszących się do kadencyjności stanowisk Prezesa i wiceprezesa Trybunału. Kadencyjność jest oczywistą konsekwencją wybieralności. Nakaz płynący z zasady kadencyjności splata się bowiem z obowiązkiem szanowania woli wyborców, wyrażonej w demokratycznym akcie głosowania (zob. orzeczenie TK z 23 kwietnia 1996 r., sygn. akt K 29/95). Wprowadzenie zasady sprawowania funkcji Prezesa lub wiceprezesa Trybunału przez ustalony z góry maksymalny czas [...] zapewniłoby obiektywną weryfikację prawidłowości wypełniania zadań przez Prezesa i wiceprezesa Trybunału. [...]. Nieograniczona możliwość pełnienia przez tę samą osobę, nawet przez dziewięć lat, funkcji Prezesa Trybunału, wstrzymuje wymianę kadry zarządzającej, co jest powszechnie uznane za czynnik hamujący rozwój zarządzanej jednostki.” (M. Chmaj, *Opinia prawna dotycząca przedstawionego przez Prezydenta RP projektu ustawy w Trybunale Konstytucyjnym*, Zeszyty Prawnicze BAS, 1/2014, s. 192-193)).

Konstytucja nie rozstrzyga o kadencji władz Trybunału. Jednocześnie zastrzega, że organizacja i funkcjonowanie Trybunału Konstytucyjnego będą uregulowane przez ustawodawcę. Korzystając z tej delegacji, projektodawca postanawia przychylić się do postulatów doktryny i dostosować stan prawny na poziomie ustawy do orzecznictwa Trybunału. Proponuje przy tym wprowadzenie trzyletniej kadencji, co także odpowiada sugestiom przedstawicieli doktryny (op. cit., s. 192).

Na stanowisko Prezesa Trybunału i Wiceprezesa można będzie zostać powołanym dwukrotnie. Tym rozwiązaniem projektodawca chce umożliwić sprawne funkcjonowanie Trybunału w sytuacji, kiedy stanowiska te obejmie osoba oceniana przez Zgromadzenie Ogólne i Prezydenta jako sprawny administrator.

Jednocześnie projektodawca skraca termin dla przeprowadzenia wyboru kandydatów do racjonalnych rozmiarów. Zwiększa również liczbę kandydatów przedstawianych Prezydentowi przez Zgromadzenie Ogólne do co najmniej trzech, pozostawiając tym samym ostateczną decyzję o liczbie kandydatów samemu Zgromadzeniu.

2. W art. 18 proponuje się powrót do stanu prawnego sprzed wejścia w życie nowelizowanej ustawy, a więc do stanu prawnego uregulowanego w ustawie o Trybunale Konstytucyjnym z 1997 r. Obecna regulacja drastycznie i w sposób nieuzasadniony merytorycznie ogranicza możliwość wyboru sędziego Trybunału, a przez to kompetencję Sejmu wynikającą z art. 194 ust. 1 Konstytucji.
3. W art. 19 ust. 2 proponuje się uzgodnienie treści przepisu ze stosownymi przepisami Regulaminu Sejmu (art. 30).
4. W istniejącym stanie prawnym, termin złożenia przed Prezydentem RP ślubowania przez osoby, które przeszły procedurę głosowania w Sejmie, nie jest normatywnie określony. Pozwala to na różne interpretacje. Doktryna postuluje wprowadzenie do ustawy takiego rozwiązania (np. M. Wiącek, *Ekspertyza na temat przedstawionego przez Prezydenta RP projektu ustawy o Trybunale Konstytucyjnym*, Zeszyty Prawnicze BAS nr 1/2014, s. 111). Projektodawca wychodzi naprzeciw tym postulatom i proponuje termin 30 dni.
5. Zgodnie z art. 194 Konstytucji, sędziów Trybunału wybiera Sejm. Konstytucja jak i ustawa o Trybunale Konstytucyjnym nie określają jednak momentu rozpoczęcia kadencji. Taki brak jest poddawany krytyce doktryny. W praktyce polskiej demokracji (m.in. Prezydent RP), bieg kadencji rozpoczyna się w momencie złożenia ślubowania. Wprowadzenie do ustawy o Trybunale Konstytucyjnym terminu rozpoczęcia kadencji przez sędziego Trybunału opartego o moment ślubowania będzie normatywnym uporządkowaniem sytuacji odnośnie sędziów Trybunału i wyjściem naprzeciw postulatom doktryny (M. Chmaj, *op. cit.*, s. 196).
6. Art. 136 uchyla się w konsekwencji zaproponowanej zmiany art. 18 ustawy (art. 1 pkt 2 projektu). W art. 137a proponuje się skrócić termin szczególnej składnia wniosku, o którym stanowił uchylony według projektu art. 137, do 7 dni. Jest to naturalną konsekwencją ujednolicenia niniejszą nowelą głównego terminu ustawowego z Regulaminem Sejmu (art. 1 pkt 3 projektu).
7. Rozwiązanie legislacyjne zawarte w art. 2 wzorowane jest na mechanizmie art. 2 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym (Dz. U. 2015 r., poz. 1167).
8. Ustawa nie wywołuje skutków finansowych dla budżetu państwa.
9. Ustawa wywołuje pozytywne skutki społeczne i gospodarcze.
10. Materia ustawy nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.